

MARIBORSKI

VEČERNIK

Cena 1 Din

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglašni oddelek „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Fuzija male in balkanske zveze

Jutri v torek 30. oktobra se bo pričela v Ankari, glavnem mestu nove, moderne Turčije prva redna konferenca zunanjih ministrov balkanske zveze, obsegajoče Jugoslavijo, Romunijo, Grčijo in Turčijo. Pričela pa se bo v vzdušju, kakršnega tedaj, ko je bila balkanska zveza ustanovljena, pač nihče ni pričakoval, v vzdušju, ki ga je ustvaril grozni zločin v Marseilleu. Med tem pa, ko so tisti izvržki človeške družbe, ki so atentat zasnovali in izvršili, pričakovali, da ne bodo s svinčenkami pogodili samo našega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, marveč tudi Jugoslavijo, malo antanto in balkansko zvezo, je njihovo peklenko delo rodilo čisto nasprotno rezultate. Kakor je Jugoslavija postala sedaj bolj edina in močna kakor je bila kdajkoli prej, tako so se postotile tudi vezi, ki družijo malo antanto in balkansko zvezo. To je pokazala že izredna seja obeh zvez v Beogradu in bo prav tako pokazala tudi sedanja prva redna seja držav balkanske zveze v Ankari!

Ne poznamo sicer točno zadev, ki se bodo razpravljale na tej seji, mislimo pa, da ni bila čisto iz trte zvita vest, da se bo ob tej priliki predlagala tudi fuzija male in balkanske zveze. To je nasprotno prav zelo verjetno in naša iskrena želja bi bila, da bi se to zgodilo, četudi se predlog morda še ne bi dal takoj v celoti in v podrobnosti sprejeti in izvesti. Vemo namreč, da so za take zgodovinske sklepe potrebne resne priprave, ki se ne dajo vedno na hitro izvesti. Gotovo pa je, da ni prav nobenih stvarnih ovir, ki bi stale na potu fuziji obeh zvez, ki sta itak že vezani po tem, da pripadata dve državi obema zvezama hkrati, t. j. Jugoslavija in Romunija. Na prvi pogled bi se morda res utegnili zdeti, da so interesi male zveze različni od balkanske, ali da vsaj Grčijo in Turčijo ne zanimajo zadeve v Podonavju, Češkoslovaške pa ne zadeve na Balkanu, ako pa pogledamo globlje, najdemo vendar vse polno skupnosti. Turčija in Grčija sta kot članici balkanske zveze prav gotovo zainteresirani na tem, da sta njuni balkanski zaveznic Jugoslavija in Romunija močni in varni tudi v Podonavju, dočim je zedinjeni Balkan prav tako nujna potreba Češkoslovaške, že zaradi njenih dveh balkanskih zaveznic v mali antanti, t. j. Jugoslavije in Romunije. In če sta obe zvezi mogli v Beogradu izdati komunikne iste stvarne in formalne vsebine, bi mogli kolaborirati tudi trajno v vseh drugih zadevah.

Ako bi se torej mala in balkanska zveza zares fuzionirali, bi bilo to samo v interesu vseh članic, kakor tudi v interesu malih držav in celokupne Evrope sploh, zlasti še, ko bi se tej zvezi pridružila tudi Bolgarija, kar bi se prav gotovo moralo zgoditi. V tem primeru bi nova zveza segala od Krkonošev in Karavank do Kavkaza in od Karpatov do Peleponesa. Družila bi v neločljivo enoto Jugoslavijo, Češkoslovaško, Romunijo, Bolgarijo, Grčijo in Turčijo in okoli 75 milijonov ljudi. Bila bi torej to za Rusijo najmočnejša sila v Evropi, mnogo obsežnejša in močnejša kakor vsaka velesila. To pa bi ji tudi omogočilo osamosvojitost se popolnoma od veselih in voditi v primeru potrebe docela lastno neodvisno zunanjo politiko. Kakšna Madžarska z 9 milijoni prebivalcev bi postala krtna napram gori te zveze, brez katere se v Evropi ne bi moglo nič zgoditi. Vsaka država te zveze bi bila v vsakem primeru tako zavarovana, kakor bolj sploh ne bi mogla biti. In ako pomislimo, da bi stali za njo tudi še Francija in Ru-

Pripravljenost Francije in Nemčije za sporazum

V Berlinu potrjujejo vesti o zblíževalni akciji, obenem pa naglašajo, da ne verujejo v sporazum med Francijo in Italijo

BERLIN, 29. oktobra. V tukajšnjih političnih krogih se potrjujejo pariške vesti, da se namerava pričeti nova akcija za zblížanje med Nemčijo in Francijo. Sporazumevanje bi se našlo v prvi vrsti na ureditev medsebojnih gospodarskih odnošajev, kulturno-političnega sodelovanja, na priznanje enakopravnosti Nemčije in njeno vrnitev v Društvo narodov ter ureditev vprašanja Posaarja. Kakor izgleda, obstoja upanje, da se bodo pogajanja mogla pričeti v zaupljivem vzdušju, tako s strani Nemčije kakor tudi s strani Francije. Stališče Lavala je v tem oziru precej drugačno kakor

je bilo stališče pokojnega Barthouja, zlasti še, ker se — kakor se zatrjuje v Berlinu — pogajanja med Francijo in Italijo ne razvijajo tako, kakor se je pričakovalo. Po Marseilleu so francoski pogoji, ki so bili stavljeni Italiji za sporazum, veliko težji kakor so bili prejšnji. Francija zahteva kot zvesta zaveznica male antante in zlasti Jugoslavije brezpogojni pristanek Italije na pravico Jugoslavije do enakopravnega solastništva Jadranskega morja, nadalje brezpogojni konec pisanja proti Jugoslaviji, kakor tudi vrnitev temeljnih naravnih pravic slovenski in hrvaški narodni manjšini

v Julijski Krajini. Kakor vse kaže pa so pri sporazumevanju važne tudi še druge velike ovire. Francija zahteva, naj bi Italija popolnoma odrekla vsako nadaljnjo podporo madžarskemu revizionizmu, kar bi pa pomenilo nič manj kakor to, da bi Italija za sporazum s Francijo morala žrtvovati svoje dosedanje zaveznike v srednji Evropi, dočim bi Francija svoja prijateljstva ohranila. V Italiji na to prav gotovo ne bodo pristali in se zato v Berlinu absolutno ne veruje v možnost pozitivnega zaključka po Barthoujevih započete akcije.

Boi za reformo francoske ustave

PODROBNOSTI S KONGRESA RADIKALOV. — ODGODITEV AKCIJE. — PREDLOG ZA LJUDSKO GLASOVANJE.

PARIZ, 29. oktobra. Kongres radikalov v Nantesu, ki je vzbujal veliko pozornost, je zaključen. Kakor se poroča, je Bonnet v svojem govoru izjavil, da radikali odklanjajo pristop k protifašistični fronti, ker menijo, da za to sedaj ni primeren čas in ne bi nič koristilo. Radikali nasprotno zahtevajo, da se vse fašistične in protifašistične organizacije likvidirajo in razorožijo. S tem v zvezi je dejal Herriot, da bo vlada v najkrajšem času izvršila notranjo politično razorožitev. Kar se tiče sedanjega političnega položaja je Herriot dejal, da radikali ne

morejo in ne smejo prevzeti odgovornosti za prekinitvev političnega premirja, ker je Francija v težkem položaju in bi taka prekinitvev slabo vplivala na notranjo in zunanjo politiko. Zlasti zaradi zunanje politke je potrebna velika previdnost. V pariških političnih krogih se sedaj zatrjuje, da bo Doumergue odgodil razpravo o reviziji ustave do izglasovanja državnega proračuna. Poslanec Fouger je pa predložil parlamentu predlog, po katerem naj bi vlada v obliki plebiscita izvedela za mišljenje francoskih volilcev o načelih reforme.

Strašna razdejanja v Asturiji

VELIKA GROZODEJSTVA LEVIČARSKIH VSTAŠEV. ZADNJI BOJI V GOROVJU. ŠKODA NA ŽELEZNICAH.

MADRID, 29. oktobra. Minister javnih del Cid, ki se je vrnil iz Asturije, je podal poročilo o strahotnem razdejanju, ki je opustošilo v državljanski vojni to špansko pokrajino. Ustaši so razstrelili več poslopij skupaj s stanovalci. Pod razvalinami nekega liceja so našli 80 trupel. Mnogo trupel vstašev in drugih ubitih so našli tudi po vrtovih, kamor so jih revolucionarji zavlekli, ker jih zaradi streljanja po ulicah niso mogli spraviti na pokopališča. Okoli 150 trupel ubitih stražnikov, orožnikov in vojakov pa so vstaši sezgali. Dočim pa so boji v mestih že dokončani, se zadnji ostanki vstašev, ki so pobegnili v gorovje, še vedno drže. Tako je v gorovju okoli Ovieda še vedno nekaj čet, ki se upirajo. Tam se je sedaj razvila med vstaši in vladnimi četami ostra bitka pri Gimenesu, v kateri so bili vstaši pregnani in so pustili na bojišču 26 mrtvih in 24 ranjenih. Poškodbe na železnicah znašajo v Asturiji preko 10 milijonov peset. Vstaši niso uničili samo več voz in lokomotiv, ampak so razstrelili 15 železniških mo-

stov. Doselej so vojaška sodišča obsodila na smrt že 27 voditeljev levičarskih vstašev.

Pomembna Jevtičeva izjava

PARIZ, 29. oktobra. Beograjski dopisnik lista »Petit Parisien« objavlja razgovor z zunanjim ministrom Jevtičem, ki je dejal med drugim, da je sedaj prva in edina naloga počakati na izid preiskave v Marseilleu in Parizu. Glavno preiskavo vodi Francija in Jugoslavija ji izreka za dosedanje delo vso zahvalo in priznanje. Jugoslavija je prepričana, da bo Francija storila vse, da se dožene resnica v gnuznem atentatu, pa naj odgovornost zadene že kogarkoli. Prej se ne more nič zgoditi, tudi ne nobena politična akcija. Naša dolžnost je mirno čakati. Jugoslovanski narod je z dostojanstvom prenesel bolečino in ohranil mirno kri. Naj se nadalje zgodi karkoli, ohranil bo dalje mirno kri.

Madžarske. Nova zveza bi v primeru vsakega konflikta z italijansko zvezo popolnoma obvladala položaj s svojo veliko premočjo in bi zaradi svojega zemljepisnega položaja bila prav tako nepremagljiva, kakor n. pr. Rusija. Po vsem tem je razumljivo, da nam mora biti fuzija male in balkanske zveze s priključitvijo Bolgarije najvišji ideal! -r.

Legitimisti in marseillski atentat

PRAGA, 29. oktobra. Socialistično glasilo »Pravo Lidu« razpravlja o ulogi, ki so jo igrali avstrijski legitimisti v zvezi z atentatom v Marseilleu. Kot glavnega inčelatorja in vez med legitimisti in jugoslovanskimi emigranti označuje sedanjega še ta avstrijske propagande polkovnika Adama. Značilna je tudi pisava avstrijskega legitimističnega lista »Der Österreicher«, v katerem je voditelj legitimistov upokojeni poslanik dr. Wiesner prav na dan pogreba velikega jugoslovanskega kralja odkrito pisal, da se mora Jugoslavija razbiti. List pa označuje tudi izpustitev 220 internirancev iz Wöllersdorfa pod pretevo njihovih zaslug v bojih proti Jugoslaviji na Koroškem l. 1929 kot provokacijo.

TITULESKOVO POTOVANJE.

PARIZ, 29. oktobra. Po poročilu tukajšnjih listov bo prispel romunski zunanji minister Titulescu v Pariz v začetku novembra.

ČEŠKOSLOVAŠKI DRŽAVNI PRAZNIK.

PRAGA, 29. oktobra. Pridružujoč se žalosti Jugoslavije in Francije je Češkoslovaška slavila svoj včerajšnji državni praznik brez posebnih svečanosti.

BESEDE BELGIJSKEGA KRALJA.

BRUSELI, 29. oktobra. Ob priliki proslave 20letnice bitke na Yseri je govoril včeraj belgijski kralj Leopold III. bivšim bojevcem o potrebi obrambe in utrditve Belgije. Kralj je dejal, da omogočajo moderna bojna sredstva že eno uro po napovedi vojne bombardiranje vseh belgijskih glavnih mest. Zaradi tega je dolžnost države, da skrbi že v naprej za utrditev svojih meja z velikimi utrdbami in vzgojo naroda za svojo obrambo. Zato mora biti Belgija edinstvena in močna.

AVTORITATIVNI REŽIM NA PORTUGALSLEM.

LIZBONA, 29. oktobra. Predsednik portugalske vlade Salazar je po rekonstrukciji svojega kabineta v duhu avtoritativnega režima dobil diktatorska polnomočja, po katerih more tudi dalje voditi politiko močne roke in urediti notranje portugalske razmere.

UMOR V ROGATCU.

ROGATEC, 29. oktobra. Davi so našli v Sučevem blizu Rogatca umorjenega vinskega trgovca Franca Cvetka iz Rogatca. Preiskava je v teku.

Dnevne vesti

Nov grob. Na Betnavski cesti je umrl včeraj v starosti 72 let posestnik Janez Lobnik. Pogreb bo jutri v torek ob 16. uri iz hiše žalosti na Betnavski cesti števil. 3 na radvanjsko pokopališče. Bodi ohranjen blag spomin, žalujočim preostalim naše iskreno sožalje.

Nov grob. V tukajšnji bolnici je včeraj umrl v 56. letu starosti kaznilniški paznik v p. Ivan Stabihi stanujoč na Pobrčju. Pogreb blagega pokojnika bo 30. t. m. ob 15. uri na magdalensko pokopališče. Naj v miru počiva! Žalujočim naše sožalje!

Službeni list banske uprave dravske banovine objavlja v svoji 87. letošnji številki: Navodila za sestavo proračuna mestnih občin za proračunsko l. 1935-36; plačevanje blagovnih terjatev Romuniji; ratifikacija raznih mednarodnih pogodb; izpremembe o pravilniku o ribarskih pristojbinah na ribarske izkaznice; objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letu 1934. in razne objave iz »Službenih novin«.

Mednarodni praznik štednje bo v vseh deželah kulturnega sveta 31. oktobra.

Terjatve naših izvoznikov v Nemčiji in Grčiji. Po podatkih Narodne banke so dosegle terjatve naših izvoznikov proti Nemčiji že vsoto 160 milijonov dinarjev. Izvozniki bodo morali zato čakati na plačilo svojih terjatev najmanj štiri mesece. Terjatve naših izvoznikov proti Grčiji pa so dosegle že znesek 10.700.000 dinarjev. Ti izvozniki pa bodo morali še dalje čakati, da pridejo do svojega denarja, kot izvozniki v Nemčijo.

Meškova proslava v Narodnem gledališču odpovedana. Za drevi ob 20. uri v Narodnem gledališču najavljene Meškove proslave ne bo, ker jo je prepovedala banska uprava.

Osvobodni odbor društva »Branibor« sporoča, da narodno-obrambna dneva ne bosta 10. in 11. novembra, marveč pozneje. Vsa društva se naprošajo, naj se intenzivno pripravljajo in ukrejejo vse potrebno, da bo manifestacija v vsaki občini uspela najlepše. Datum prireditve se bo določil čez teden dni.

Zaposlitev delavcev v dravski banovini v septembru. Tendence v konjunktornem razvoju posameznih industrij so že dalje časa nekoliko stabilizirane. Največji letni prirastek izkazuje še vedno tekstilna industrija, in sicer 2253 delavcev ali 20,58%. Ostale industrije v glavnem nekoliko napredujejo. Letni prirastek znaša absolutno pri keramični industriji 304, pri gozdni in žagarski 297, v oblačilni 249 itd. Letni padec zaposlenosti nad 100 delavcev izkazujejo samo tri industrije, in sicer zasebni promet (106), kovinska industrija (148) in predelovanje kože (160). Skupaj je bilo v industriji na področju OUZD v Ljubljani v septembru zaposlenih 82.995 delavcev, v primeri s septembrom lanskega leta 4010 več.

Pobiranje prispevkov za bednostni sklad. Davčna uprava razglašuje: V § 1. pravilnika o izredni davščini delojemalcev in službodajalcev z dne 1. marca 1934. je določeno, da plačujeta v »Bednostni sklad« 0,50% od kosmatega zaslužka vsi nameščenci in delavci, ki so zavezani socialnemu zavarovanju in od teh svojih prejemkov plačujejo službenski davek najmanj po Din 0,50 na dan, Din 2 na teden ali Din 11 na mesec. Hišni posli plačujejo po zadnji davčni noveli pavšalni službenski davek Din 50 na leto, torej izpod omenjenega minimuma, zato niso zavezani k prispevanju v »Bednostni sklad«. Omenjeni davčni minimum pa velja po besedilu pravilnika z dne 1. marca 1934 tudi glede 1% nega prispevka službodajalcev: torej v vseh onih primerih, kjer plačujejo službojemalci manj službenskega davka nego Din 0,50 na dan, Din 2 na teden ali Din 11 na mesec, tudi njihovi službodajalci rijo dolžni plačati 1% nega prispevka v »Bednostni sklad«. Ta omejitve pa velja šele od 1. aprila 1934 dalje, do čim je za čas od 1. julija 1933 do 31. marca 1934 pri pobiranju izredne davščine delojemalcev in delodajalcev obvezen pravilnik o davščini za kritje izrednih izdatkov proračuna »Bednostnega sklada« dravske banovine za leto 1933-34 z

dne 7. junija 1933. Po tem pravilniku morajo plačati 1 odstotni prispevek vsi delojemalci; posli pa so dolžni prispevati pol odstotka, če jim je bil predpisan službenski davek. Službodajalci, ki morajo po gornjem pojasnilu odpremljati prispevke za bednostni sklad, morajo že zapadle zneske čimprej odpremiti pri blagajni davčne uprave.

Zahvala! Ravnatelju tvrčke Doctor in drug, gospodu Karlu Fischerju, se sedemčlanska družina brez Iranilca najiskrenejše zahvaljuje za njegovo dobrosrčnost, naklonjenost in bogato darilo!

Glasbena Matica Maribor. Namesto Tarasa Poljanca je prevzel iz posebne naklonjenosti pouk o goslanju g. prof. Karel Pahor. Violončelo poučuje strokovnjak, diplomirani konservatorist.

Zveza vpokojenih častnikov. V petek, dne 2. oktobra t. l. ne bo tovariškega sestanka zaradi dvornega žalovanja.

Ljudska univerza v Mariboru. Vabimo vse naše državno in narodno zavedno občinstvo k udeležbi spominske proslave v čast našega kralja, ki se bo vršila danes v ponedeljek ob 20^{1/4} v okrašeni predavalnici Ljudske univerze. Spominski govor bo imel njen predsednik g. inž. Kukovec. Nato sledi predavanje g. univer. prof. dr. Hauptmana o splošni situaciji Evrope l. 1914.

Theatralja. »Hlapci« po znižanih cenah bodo ta torek zvečer. Prva ponovitev »Idealnega soproga« in obenem debut Milene Godinove kot Mabel Chiltern bo v sredo 31. tm. — O Vseh svetih zvečer ponove »Hamleta«. — Režiser M. Košič pripravlja za to soboto premiero Alsborgovega »Konflikta«, glavni režiser J. Kovič pa začne študij veseloigre O. Scheinpflugove »Gugalnica«. — V glasbenem delu pripravljajo poleg že naštudiranega »Carjeviča« Offenbachovo fantastično opero »Hoffmannove pripovedke« in za de seto obletnico Parmove smrti opero »Urh, grof Celjski«.

Starši! Na srednjih šolah je pretekla prva konferenčna doba. Dijaki so dobili dijaške knjižice, v katere so se vpisale pripombe glede na vedenje in napredek. Te knjižice so starši pregledali, svojeručno podpisali in vrnili. To je sicer važno, toda ni glavno. Zdjaj je treba stopiti v šolo ter se zaupljivo in odkrito porazgovoriti s profesorji, čeprav je ta pot včasih težka. Isto velja tudi staršem, ki imajo otroke v meščanskih šolah. Božič in z njim konec l. tečaja sta pred vrati! Društvo »Šola in dom«.

Vsem okrajnim učiteljskim društvom JUU. JUU, sekcija za dravsko banovino, objavlja: Ker traja globoka žalost za pokojnim vitežkim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem do 21. novembra, se do tega časa odgodijo vsa društvena zborovanja. Ona okrajna društva, ki so sklicala v »Učiteljskem Tovarišu« za 3., odnosno 10. novembra zborovanja, naj obvestijo svoje poverjenike na poedinih šolah, da so zborovanja odgodena. Zborovanja se smejo vršiti le tedaj, če imajo izključno komemorativni značaj, vsa ostala pa šele po 21. novembru.

Prepovedana prodaja žalnih znakov. V Mariboru so se pojavili zadnje dni prodajalci malih okroglih pločevinastih znakov, na katerih je vtisnjena glava našega blagopokojnega kralja. Ker pa se smejo žalni znaki prodajati le z najvišjim dovoljenjem ki ga mariborski prodajalci niso imeli, je policija zaplenila vse znake in prepovedala nadaljnjo prodajo.

Na planinah solnce, v dolinah megla. Vremenski preroki so že pred dnevi napovedovali, da bo v višjih legah vreme jasno in solčno, v nižjih pa megleno in vlažno. Njihovi napovedi so verjeli prijatelji naših planinskih postojank in so se že preteklo soboto odpravili v večjem številu na naše Pohorje. Bili so naravnost presenečeni, ko je ves dan pripekalo toplo solnce, saj je kazal toplomer opoldne pri Mariborski koči 48 stopinj nad ničlo. — Pred pekočim solncem so morali iskati zavetja v senci napol golega drevja. Rdeči in ožgani kakor raki, so se vračali izletniki in z navdušenjem pripovedovali o čudovito lepem vremenu na vrhovih planin, medtem ko pokriva ravnine že vse dni precej gosta jesenska megla

Kratka je bila svoboda. Poročali smo pred kratkim, da je nevarni slepar Ferdinand Vogrinec, ki je bil že devetkrat kaznovan, pobegnil iz bolnišnice v Mariboru, kjer se je zdravil po naročilu uprave moške kaznilnice. Odslužiti bi moral še nekaj mesecev kazni, kar mu pa ni dišalo, zato je pobegnil. Izdajal se je za vojaškega narednika iz Niša in izvaljal od ljudi hrano in denar, ki naj bi ga po lastnem zagotovitvi nesel vojakom, s katerimi skupaj služi. Dal se je celo od nekega kmeta s paketom vred, ki mu je bil izroččen za kmetovega sina, peljati na postajo v Središče, kjer pa je bil aretiran in oddan v zapore okrajnega sodišča v Ormožu.

Boj za kruh. Tovarna železa na Mutji v Dravski dolini, ki je izdelovala razno železno orodje in druge podobne predmete, že več ko leto dni ne obratuje več in je izgubilo kruh okrog 150 delavcev. Vodstvo tovarne pravi, da je ustavilo obrat zaradi pomanjkanja naročil. Pred kratkim pa je bila na Mutji anketa, ki jo je sklicala banska uprava in se je je udeležil tudi šef mariborske borze dela g. Rudolf Golouh. Na anketi so razpravljali, kako bi se pomagalo delavstvu in podjetju.

Beg iz življenja. Preteklo soboto okrog 17.30 se je obesil v svojem stanovanju v Vetrinjski ulici 45-letni žagar Jakob Vidovič. Njegovi domači so ga našli obešenega in so takoj poklicali reševalce, pa tudi zdravnika na pomoč, vendar je bilo vse zaman. Vidovič je bil znan po vsem Mariboru kot žagar, ki je dolga leta žagal s cirkularko drva po mestu. Kaj ga je gnalo v tako žalostno smrt, še ni znano.

Poskušeni samomor kaznjencev v vlaku. Pred kratkim je pobegnil iz Mariborske bolnišnice kaznjencev Vogrinec Ferdinand iz Ljutomerja, ki je predsedal v mariborski moški kaznilnici svojo deveto kazen. Zbolel je za trahonom in se zdravil v bolnišnici, odkoder je pobegnil. Potikal se je po Slovenskih goricah in se spretno skrival pred orožniki, ki so ga naposled v Središču aretirali in spravili v zapore ormoškega okrajnega sodišča. Ko so ga pa včeraj eskortirali v Maribor, je poskušal Vogrinec v vlaku izvršiti samomor. V stranišču je pogoltnil zdrobljeno steklo in bi se bil skoro zadušil. Bil je že nezavesten, ko je vlak prispel v Maribor, kjer so ga na postaji že čakali mariborski reševalci, ki so ga takoj prepeljali v bolnišnico. Tokrat ga bodo prav gotovo močnejše zastražili, da ne bo mogel ponovno pobegniti.

Umrljivost med zavarovanimi delavci in nameščenci. V avgustu je umrlo po podatkih Okrožnih uradov 172 delavcev in nameščencev, od teh 121 moških in 51 žensk. Ponesrečilo se je 14 delavcev, izven dela 12, od teh se jih je pet utopilo, eden se je pa obesil. Rodbinam umrlih delavcev in nameščencev je bilo izplačanih 142.370 Din pogrebne.

Radio Ljubljana. Spored za torek 30. t. m.: Ob 11.00: šolska ura: »Jadranski dan« (Viktor Pirnat); 12.00: plošče (resna glasba); 12.50: poročila; 13.00: čas; 13.00: »Otroška ura« (Zdravko Ocvirk); 13.20: »Država kot najvišja organizacija« (Narodna obrana); 13.40: radijski orkester; 13.50: nacionalna ura: »Ciril-Metodova družba«; 14.00: jedilni list, program za sredo; 20.00: Fran Ksaver Meško: »Pri Hrastovih«, drama; 21.20: Springer: »Večer na Golgoti«, poje zbor »Ljubljana«; 22.10: čas, poročila, radijski orkester.

Grajski kino. Danes zadnji dan vefilm »Pesem ljubezni«. Ramon Novaro v glavni vlogi. Kot dodatek Paramountov žurnal in krasen film o lepi naši domovini. Prihodnji spored »Kralj džungle«.

Kino Union. Danes zadnji dan Edgarja Wallacea senzacijski film »Tajna modre sobe«. Od jutri dalje krasna drama »Bič opojnosti«. Pri vseh predstavah se predvaja zadnji kraljev obisk v Sofiji.

Pri motnjah prebave, želodčnih bolečinah, zgagi, slabosti, glavobolu, migljanju oči, razdraženih živcev, nespanju, oslabelosti, nevolji do dela povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica odprto telo in olajša krvni obtok.

Ce peša spomin.

Meni od dne do dne bolj peša spomin. Kaj naj storim?

»Brž si izposodi denarja, kolikor ti ga kdo da.«

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Ponedeljek, 29. oktobra: Zaprto.

Torek, 30. oktobra ob 20. uri: »Hlapci«. Red A. Znižane cene.

Sreda, 31. oktobra ob 20. uri: »Idealen soprog«. Red D.

Četrtek, 1. novembra ob 20. uri: »Hamlet«.

Naslednja dramska novost in četrta letošnja premiera bo v kratkem. V režiji novega režiserja Milana Košiča uprizore dramo nemškega pisatelja dr. Maksa Alsborga »Konflikt«. To delo je odskočno izredno učinkovito, psihološko fino zgrajeno in obravnava vprašanje ljubezni in vesti, vprašanje, do katere meje sme mati v svoji ljubezni do sina in kam mora odvetnik v obrambi človeka in njegove sproščene vesti. — V tej zanimivi drami, ki je v Jugoslaviji na poklicnem odru še niso uprizorili, nastopijo Severjeva, Gorinškova, Godinova, Skrbniškova, Nakrst, Košič, Kovič P., Rasberger, Verdonik in Blaž.

Debut Milene Godinove. Pri prvi ponovitvi Wildeove igre »Idealen soprog« nastopi v logi Mabel Chiltern gđc. Milena Godinova, ki po skušnjah sodeč obeta prav uspešen debut. Predstava bo za red D. Abonentje naj blagovolijo čimprej dvigniti svoje izkaznice.

»Hlapci« pri znižanih cenah. V torek, 30. tm. uprizore Cankarjevo efektno dramo »Hlapci« za red A in po znižanih cenah.

Želodčne bolečine, pritisk v želodcu, gniloba v črevesju, žolcnast okus v ustih, slaba prebava, glavobol, težak jezik, blebda barva obraza izginejo često po večkratni uporabi naravne »Franz Josefove« grenčice, s tem, da jo izpijemo kozarec, predno ležemo spat. Specijalni zdravniki za bolezn v prebavilih izjavljajo, da je »Franz Josefova« vodo toplo priporočati kot v te namene služeeče domače zdravilo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseli lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Smrtna nesreča. Pretekli petek se je pripetila v Dravogradu grozna nesreča, ki je zahtevala človeško življenje. Pri demontaži destilacijskega kotla v znani Gollovi rafineriji za olje je bilo zaposlenih več delavcev. Med demontiranjem okrog 2000 kg težkega kotla je pa po nesrečnem naključju zašel pod kotel 20letni delavec Jakob Mihelič. Njegovi tovariši so mu sicer takoj priskočili na pomoč in so ga potegnili izpod kotla, vendar je bilo že prepozno. Nesrečnežu je zmečkalo prsni koš in levo nogo. Še živega so ga takoj prepeljali v bolnišnico v Slovenjgradec, kjer pa je takoj umrl.

Nezgodna kronika. Preteklo soboto popoldne je na Betnavski cesti povozil neki avto 12letnega v Dajnki ulici stanujočega učenca Franca Brunčiča. Dečka je mati poslala po kruh, in ko je šel preko ceste, je prišel pod drevevo vozilo. Hudo se je poškodoval na obeh nogah in so ga reševalci prepeljali v bolnišnico. Tja so pripeljali tudi iz Cankarjeve ulice 20letno služkinjo Frančiško Erkerjevo, ki se je pri kuhanju voska nevarno opekla po obeh rokah.

Drobne policijske vesti. V nedeljo zvečer je mariborska policija aretirala nekega Josipa S. in Ludvika R., ker sta se pijana zelo grdo obnašala na ulici. Aretiranih je bilo nadalje tudi več postopajev, ki so se priklatali v Maribor. Posestnik Ivan Lučičnik je policiji prijavil, da mu je sinoči neznan tat ukradel s kolesa, ki ga je pustil za trenutek pred neko hišo na Vodnikovem trgu, električno svetiljko vre dno 100 Din. Tudi imajo zabeležen na policiji prevoz v porodnišnico. Na Aleksandrovci cesti so včeraj popoldne napadli porodni krči 29letno kmetico Cecilijo Pogorelčevo iz Rač. Dobri ljudje so ji prišli na pomoč in takoj obvestili reševalce.

Strah pred številkarji.

Gospod pelje zjutraj v avtotaksiju domov deklet, ki ji je priznal na maškeradi ljubezen. Strastno ji stiska roke, toda vsak hip se nagne naprej in z grozo zasleduje skakajoče številke na taksometru.

»Ali je še daleč do vašega doma?« vpraša gospodično.

»Ne posebno, dobre 3 km bo še.«

»Hm... isto ste trdili pred 50 Din.«

Poklonitev Narodnega gledališča

ŽALNI VEČER ZA BLAGOPOKOJNIM VITEŠKIM KRALJEM ALEKSANDROM I. ZEDINITELJEM.

Pretekli petek je priredilo naše mariborsko gledališče žalni večer za velikim pokojnim kraljem, ki je bil dobro obiskan in smo opazili med prisotnimi tudi zastopnike oblasti, korporacij in društev. Večer je otvoril glavni urednik in pisatelj g. Radivoj Rehar z žalnim govorom:

V mestu Marseilleu, v solnčni deželi Francoski, so odjeknili 9. X. zločinski strelji in narod naš je izgubil svojega največjega junaka, državnika, zedinitelja in voditelja, Nj. Vel. viežkega kralja Aleksandra I. Padel je, ki nam je bil simbol bratskega edinstva; padel je, ki nam je bil obljuba velike bodočnosti, padel je, ki nam je bil najgloblja misel in najvišja ljubezen trepečoščih src. In padel je kakor padajo legendarni junaki, oni, ki s svojo smrtjo svef odrešujejo in bodočnost blagoslavljujejo. In še umirajoč, s srcem prestreljenim od zahrbtnih krogel najpodlejšega zločinca vseh zločincev, je veliki pokazal svojo veličino. Ni prosil zase, ne za svoje, prosil je in molil za narod svoj in za državo svojo. Edina zadnja misel smo mu bili mi, bratje njegovi po krvi in usodi; bila mu je njegova in naša, po njegovi veliki zaslugi velika država. In s trpljenjem umirajočega mučenika-heroja je iztisnil to svojo edino zadnjo misel v velike besede: »Čuvajte mi Jugoslavijo!«

Temne sence črne groze so spreletele izmučeno in v razporu prebičano Evropo. Dvignile so se pod mračne oblake in razpele svoja tožna krila na stran jutra in večera, severa in juga. Štirinajst milijonov sinov in hčera naroda Njegovega se je v bolečini nepopisne groze sklonilo k svoji rodni grudi; štirinajst milijonov ljudstva Njegovega je zaplakalo za Njim, velikim, največjim. In med sencami marseilleske groze so se v tisočletnih in stoletnih grobovih zbudili oni, ki so živeli in umirali v en sam namen; da nam s svojim bljenjem in smrtjo rode Njega! Prebudil se je veliki car Lazar, predramil silni car Dušan, dvignil kralj Tomislav z vsemi mrtvimi potomci svojimi, in iz temnih jam so planili davni slovenski karantanski in panonski knezi, ki jih komaj še dojamemo naša šibka misel kot sen divne pravljice pravljinih. A vstala sta tudi oba, ki sta bila iz hrepenenja želje, silne volje in neuklonljive vere porojena: kralj Matjaž in brat njegov kraljevič Marko.

Vstali so kralji in carji in knezi, da se veliki poklonijo Njemu, največjemu. A vstali so tudi zato, da ponove s svojimi

šklepetajočimi lobanjami biser Njegove zadnje bolečine: »Čuvajte mi Jugoslavijo!« Mrtvi carji in kralji in knezi so nam po Njem naročili: »Izpolnite oporoko Njegovo! Preklet na vekomaj, kdor se ji izneveri z mislijo svojo, z besedo svojo, z dejanjem svojim! Tako je in bodi vekomaj!«

Kakor v črne koprene prebridke žalosti odeta vdova je država Njegova brez Njega. Toda ne vdova, ki ji je še edini smoter življenja objokovanje mrtvega svojega druga; o ne, kakor vdova, ki boče nadaljevati njegovo delo, graditi dalje stavbo veličastno, dokler je ne dogradi do samih najvišjih zvezd svojega hrepenenja. Štirinajst milijonov Jugoslovancev se pozdravlja zdaj dan na dan zjutraj, opoldne in zvečer: »Čuvajmo mu Jugoslavijo!« In štirinajst milijonov odzdravlja od snežnih gora slovenskih do solnčnih obal dalmatinskih, od ravnih polj vojvodinskih do golih bregov makedonskih: »Čuvali mu jo bomo!«

Čuvali mu jo bomo in pomagali sinu Njega, velikega — Petru II. Karadjordjeviću, dohoditi pot do poslednjega vzpona in suženjske razcepljenosti v veličastni dom naših silnih sanj — Velike Jugoslavije, poljubljane od sinjih valov treh večno živih morij, in božane od vetrov ledenih gorá ter silnih ravnin, ki jim oko ne premeri modrega obzorja. To hočemo, to prisegamo: »O Silni, ki si v nebesih, Ti ki si nas vodil tisoč let, sužnje in hlapce, skozi temo črnih dni, da nas z bolečino neprešetih generacij očistiš za veliko svatbo svobode, pred Teboj izrekamo v tišini povzdignjenih src svojo prošnjo in zahtevo: Vodi nas, o Gospod vojnih trum in Bog miru do popolne izpolnitve oporoke Njegove!«

Slava pa Tebi, kralj velikan! Živel sin Tvoj: Peter II.!

Nato je novi gledališki orkester, ki se nam je tokrat prvič predstavil in vzbudil splošno pozornost in precejšnje pričakovanje, pod taktirko svojega dirigenta g. Lojzeta Herzoga zaigral prvi stavek Schubertove »Nedokončane simfonije«, pozneje pa še »Žalno koračnico« iz Beethovenove tretje simfonije ter za zaključek državno himno. G. Jože Kovič, g. Maks Furijan in gđ. Elvira Kraljeva so odigrali v Župančičevem prevodu in Kovičevi režiji Raynalov »Grob neznanega vojaka«, ki je bil za ta večer najbolj primeren. Gđ. Kraljeva in g. Skrbinišek sta pa recitirala Ruže Petelinove pesem »Kralju mučeniku« in Griše Koritnika pesem »Domovini«.

Uvodno predavanje Ljudske univerze

INŽ. V. A. ŠLEBINGER O ELEKTRIČNEM PRENOSU SLIK IN O GLEDANJU V DALJAVO.

Prvo predavanje v novem poslovnem letu je posvetila Ljudska univerza važnemu vprašanju sodobne tehnike o električnem prenosu slik in o gledanju v daljavo. V uvodnih besedah je razložil predsednik, inž. Janko Kukovec, v obrisih načrt predavanj, posebno je povdarjal vrsto sklenjenih razprav iz slovenskega kulturnega in političnega življenja ter konečno iskreno pozdravil novega predavatelja v našem krogu, g. ing. V. A. Šlebingerja iz Ljubljane, iznajditelja, ki je tri leta deloval na polju televizije v Herztzovem inštitutu v Berlinu in kjer mu je uspelo iznajti oddajnik za enakomerni tek filma in pa prejemnik, pri katerem regulira jakost žarka mreža pred zaslonom. Oba izuma je mladi naš rojak-znanstvenik odstopil svojemu šefu, znamenitemu znanstveniku na tem polju prof. Luthäuserju.

Iz zanimivega predavanja izumitelja povzemo v jedru:

Prve poizkuse prenosa slik moremo ugotoviti že v dobi brzobjava. Prof. Kornu je uspela končna rešitev tega vprašanja. Pritrdil je namreč sliko v vrteči se valj, ki se tudi v svoji vzdolžni smeri premika tako, da stalno pritrjeni drobnoled »pobere« ali »otiplje« vso sliko v obliki vzporednih vrstic. Sliko razstavi aparat na vrstice in te na svetle in temne točke. To menjajočo se svetlobo sprejme fotocelica v sorazmerne električne

sunke, ki gredo po žici na sprejemni aparat, kjer utriplje v istem ritmu žarnica, ki osvetljuje na enako vrtečem se valju fotopapir. Tako sestavlja sprejemnik točko za točko, vrstico za vrstico v popolno sliko.

Gledanje v daljavo je korak dalje. Prenos slik se vrši tako hitro, da imamo vtis zvezanega gibanja, kot pri kinu. Čim upo rabimo pri telegrafiji ene slike 10 minut, moramo pri gledanju v daljavo prenesti vsaj 16 slik v 1 sekundi. Izumitelj Nipkov, Lužičan, je že l. 1888. iznašel primerno pripravo, vrtečo se ploščo, ki pobira z luknjicami na obodu vrstico za vrstico, ter tako z enim obratom pobere 1 sliko, napravi pa 16 obratov v sekundi, torej 16 slik. Sprejemnik sestoji iz prav tako se vrteče plošče, za katero stoji luč, ki enako utriplje kakor odtipana luč pri oddajniku, kar povzroča pri sprejemniku sestavo slike. Vendar ta naprava ni uspela, ker je kazala preveč napak: grobo sliko, slabo osvetljenost in nedostatek motorja. Z uporabo katodnih žarkov so se mogle odpraviti tudi te pomanjkljivosti; zakaj katodni žarek očituje svojstvo, da se da s pomočjo kovinastih ploščic odkloniti. Z dvema paroma teh odklonilnih ploščic žarek tako premikamo, da opiše na zaslonu pravokotno polje, sestavljeno iz 500 in več vrstic. Če še obenem žarek v njegovi svetlobi sorazmerno oddajni postaji spreminjamo,

nastane slika. V sekundi do 25-krat obnovljena slika je zelo svetla in fina ter ne rabi niti motorja, niti velike sprejemne jakosti. Oddajnik s katodnim žarkom je kaj enostaven film, ki enakomerno teče mimo fotocelice. Skozi film pošilja katodni žarek luč, ki niha kakor vokal pri statvah sem in tja. Za vsak premik žarka otiplje ta novo vrstico. Za premembo jakosti žarka, je iznašel g. predavatelj napravo, fino mrežo pred zaslonom, ki s pomočjo sprejete napetosti žarek primerno ureja.

Tako je (za sedaj) v laboratoriju vprašanje gledanja v daljavo v osnovi rešeno. Da bo pa uporabno za javnost, je treba rešiti še obilo težav: oddajne postaje na ultra-kratke valove, ki šele omogočajo televizijo, ki pa segajo le kakih

80 km daleč. S celo mrežo malih postaj na vzvišenih krajih bo mogoče povsodi sprejemati kulturne in zabavne filme z ustrežajočim besedilom ali godbo. To vse pa ni odvisno toliko od tehnike, kakor od naših gospodarskih prilik. Žal pa, tako je ob koncu hudomušno pripomnil g. predavatelj, ne bo mogoče na sliko njeti ubeglega soproga na svojem prigodnem osvajanju, kakor je to neka gospa prevroče pričakovala od gledanja v daljavo.

Prezanimivo in poučno predavanje mladega znanstvenika, sina znanega našega bibliotekarja dr. Šlebingerja, je tolmačila obilica slik in diagramov ter je namoč ugajalo številnemu občinstvu, ki ni štedilo na iskrenem in toplen priznanju in zahvali.

Komemoracija Narodne odbrane na Pobrežju

Sedmi dan po pogrebu se je ponovno poklonila Narodna obrana v četrtek 25. oktobra ob 20. uri spominu svojega voditelja, pokojnega vitežkega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. V dvorani brata Renčlja se je zbralo članstvo vseh društev in organizacij bivših občin Pobrežje, Tezno, Dogoše, Zrkovci, Device Marije v Brezju ter zastopniki občine Pobrežje.

Pročelje dvorane je bilo odeto v črnilno, sredi zelenja je bila postavljena slika velikega pokojnika, pred njo pa so bile prižgane sveče in položene cvetice. Nad njo je visela slika kralja Petra II., preko katere se je vila jugoslovanska trobojnica. Ko sta bila dvorana in balkon polna, je vstopil celotni odbor Narodne odbrane in zavzel prostor pred sliko. V dvorani so se prižgale vse luči, ki so bile ovite s črnim florom. Predsednik brat Požar je nato spregovoril mrtvemu kralju in apostolu miru v spomin in slavo. Pozval je prisotne, da zakličejo svojemu nekdanjemu voditelju trikratni »Slava!« in da zvesto izpolnjujejo kraljevo oporoko »Čuvajte Jugoslavijo!« Prav tako pa svojemu novemu kralju Petru II. trikratni »Živel!«

Pokojnega kralja kot državnika, junaka, zedinitelja, in velikega prijatelja mladine je prikazal brat šolski upravitelj Tušak s Teznega. V svojem govoru se je spominjal junaških del velikega kralja, ki ni klonil kljub vsem težavam in bridko-

stim in je šel vedno po začrtani poti, samo da privede svoj narod v srečnejšo bodočnost. Padel je od zločinske roke v Marseilleu na polju časti in slave, a ostane vedno v srcu slehernega Jugoslavana. S slovesno obljubo izpolnjevanja oporoke velikega kralja so se navzoči poklonili nesmrtnemu geniju s trikratnim »Slava!«

Kot drugi predavatelj je izpregovoril brat Vojska iz Maribora in v globoko zasnovanem govoru orisal vrline našega blagopokojnega kralja. Umrl je kralj — ta žalostna vest je prešinila vsakega Jugoslavana. Ne — ni umrl, padel je kakor padejo junaki, kadar izpolnjujejo največji ukaz domovine. Ko so strelji v Marseilleu oznanili svetu strašno vest, da je ugasnilo dragoceno življenje našega nesmrtnega vitežkega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, so zaplakala vsa naša srca.

Tako se je prebivalstvo velike občine dragi domovini: Splitu, Zagrebu, Beogradu in žalne pogrebne svečanosti na Oplencu. Globoko občutene besede in po božni molki sta izpričala iskreno sočustvovanje vseh navzočih.

Tako se je prebivalstvo velike občine Pobrežje ponovno poslovilo od svojega ljubljenege vladarja in obenem obljubilo, da bo zvesto čuvalo njegovo oporoko pod vodstvom njegovega sina, novega kralja Jugoslavije Petra II. Živel kralj Peter II.

Sokolstvo

Zaradi postopanja oficijelne Poljske v težkih in usodnih dneh se mi zdi na mestu, da zavzame slovansko Sokolstvo svoje stališče. Drugo leto bi se naj vršil vsoslovanski sokolski zlet v Varšavi. Ko čitam poročila o neslovanski gesti funkcionarjev bratskega naroda na severu, imam občutek, da je zlet v Varšavi preuranjen in bi se moral preložiti. Zdi se mi kot nekaka sankcija postopanja oficijelne Poljske, če se Sokolstvo k temu postopanju ne izjavi. Mislim, da bi bolj kazalo, če se razmišlja o posetu našega najmlajšega brata na jugu, ki si je tako odlikovanje zaslužil v obilnejši meri. Je to skromna misel še skromnejšega Sokola, ter prosim, da se o njej vsaj malo razgovarja. Zdravo! (Ta dopis nam je poslal neki znani sokolski in narodni delavec s podeželja. Op. ur.)

Ptuj

Smrtna kosa. V Trnovski vasi pri Sv. Bolfenku v Slovenskih goricah je umrla Barbara Mohoričeva, žena uglednega posestnika in bivšega župana. Dosegla je starost 52 let in zapuščala 10 živih otrok.

Pletarska šola v Ptujju je zaključila sprejem gojencev za tekoče šolsko leto. Sprejetih je bilo 25 gojencev, in sicer v I. razred 13, v drugega pa 12.

Ptujski cestni pometalci so sicer zelo agilni in pridni delavci, imajo pa napako, da pometajo le glavne ulice, stranske pa popolnoma zanemarjajo. Davkoplačevalci teh stranskih ulic se upravičeno pritožujejo zaradi tega nedostatka. Mestna uprava se naproša, da ukrene potrebno, da se bodo tudi stranske ulice čistile.

Nezgoda. V ptujsko bolnišnico so prepeljali 8-letno Cvetko Kukovčevo, hčerko dnmarija iz Drbetincev. Padla je z voza tako nesrečno, da si je zlomila desno roko.

Sejem za prašiče v sredo 24. t. m. je bil, kar se tiče dogona, zelo dobro založen. Prignali so 296 svinj in 224 prascev, skupaj 520 ščetinarjev. Kupčija pa je bila slaba, kajti prodali so komaj 95 riščev. Povprečne cene za kg žive teže so bile sledeče: debele 6—7 Din, pršutarji 5—6.50 Din, mrtve teže 9.50; plemenske so prodajali od 180—650 Din. Prasci stari 6—12 tednov so se prodajali od 65 do 175 Din eden. Prihodnji sejem za prašiče bo v sredo 31. t. m.

Pravljice in pravljice.

Učitelj bere v šoli učencem Anderse-nove pravljice. Potem pa vpraša sinčku bogatega bankirja:

»Kako se imenuje to, kar so si ljudje izmislili in kar nima na sebi nič resničnega, nič verjetnega?«

»Temu se pravi priznanje dohodnine, gospod učitelj.«

Med prijateljicami.

»Kakšno vlogo pa imaš ti v novi reviji?«

»Samo čez oder moram in lepa moram biti.«

»Ti si pa res reva. Veliko zahtevajo od tebe.«

Skrbna žena.

Žena: »Možiček, včeraj sem ti zašila žep, bil je raztrgan. Vidiš, kako skrbim zate.«

Mož: »Da, res si skrbna, toča rad bi vedel, kako si izvedela, da imam raztrgan žep?«

A. K. Grin:

Bogastvo

Roman.

»Dobro,« je vzkliknil Degraw, »pripravljen sem si olajšati sroce. Prvič: zakaj me dolžite, da sem umoril deklico, ki je ne poznam, o kateri še slutil nisem, da živi, dokler nisem slišal o njeni smrti, in sicer tukaj od gospoda Byrda, ko sem ga obiskal zaradi neke zadeve, ki nima z umorom ničesar opraviti.«

»To je odkrito vprašanje in enako odkrito vam hočem tudi odgovoriti! Dolžimo vas umora, ker ste v tem mestu edini mož imena in zunanosti, ki zasleduje zadnje tri mesece dekleta, ki se imenujejo Jenny Rogers.«

»Jaz? Nemogoče!«

»Nikakor ne. Z eno tega imena ste se vendar seznanili, kaj ne?«

»Tako jo vi imenujete?«

»Da... toda ona...«

»O, poznam vso povest, Byrd mi jo je moral pripovedovati. Zgodbica se zdi celo meni, ki mi je življenje odkrilo že

toliko zagonetnega, neverjetna, dasi dovolim dvomiti o resnici cele stvari; verjamem samo dejstvo, da poskušate najti spet sled deklice, ki je, kakor vse kaže, bržčas zbežala pred vami.«

Degraw je osupnil. Tako si torej tolažijo njegovo zanimanje za krasno mlado pevko? Pogledal je Byrda in spet opazil v njegovih prijaznih očeh vsaj trohico prejšnjega zaupanja.

»Pa vendar lahko potrdim s pismeni dokazi in zanesljivimi pričami to neverjetno zgodbico.«

»Res, lahko potrdite?«

»Da, lahko, samo preden to storim, prosim, povejte mi, kaj vas je napotilo, da moža z mojim imenom in mojo zunanostjo spravljate v stik s temi različnimi mladimi deklicami.«

Nadzornik se ni dolgo premišljal. Umetnikove oči so govorile resnico. Zato je napravil izjemo in mu pokazal, na kak način je policija prišla na sled raznim stvarim, ki jih je zagrešil Hamilton Degraw. Bila je to vizitka, priložena pismu učenki gospe Haddenove cigaretnica z začetnimi črkami njegovega imena in priporočilno pismo, ki izrecno imenuje gospoda Hamiltona Degrawa kot izročil-

telja. Tudi opis gospoda, ki je prinesel pismo, kupil bonbone in zasledoval vse deklice z imenom Jenny Rogers, mu je prečital in ga opozoril, da se popolnoma strinja z njegovo zunanostjo.

»In povrh še morate priznati,« je dostavil nadzornik, »da kažete po lastni izjavi izredno zanimanje za neko deklico, ki se tudi imenuje Jenny Rogers.«

»Zdaj razumem, kako ste prišli do svojega domnevanja,« je odgovoril Degraw. »Sicer mi je znano, da obstoja neka zarota proti tem deklicam, toda o tej zaroti sem slišal tukaj, kar lahko potrdi gospod Byrd.«

»Tudi jaz,« je priznal Gryce.

»Vprašanje pa je, če niste že prej vedeli o tem,« je menil nadzornik.

»Ne vpraša se, če sem res tisti mož, ki zasleduje vse te nedolžne deklice. Prišel sem, da nisem tisti in upam, da tudi dokažem resnico. Imate li kaj pri roki, kar je pisal oni H. D.?«

Gryce mu poda pismo, ki mu ga je prepustila mlada dedinja iz Detroita.

»Primerjajte to z zapiski, ki sem jih naredil danes zjutraj,« odgovori umetnik in iztrga list iz svojega zapisknika.

»Ne najdem prav nikake podrobnosti,« je priznal nadzornik.

»A pismo gospodični Rogers je napisano s potvorjeno pisavo,« je pripomnil Gryce.

»Četudi,« je rekel Degraw, »vsaka priča, ki je videla moža, ki je pisal to pismo, lahko potrdi, da jaz nisem dotičnik.«

»Hočete poskusiti?«

»Da, seveda, kako pa naj drugače dokažem svojo nedolžnost.«

Smehljaj, s katerim je izgovoril te besede, je deloval prepričevalno. Nadzornik je naglo pokimal Byrdu. Mladi policist je hitel skozi vrata in Degraw je klical za njim s poudarkom:

»Privedite še priče, ki morejo izpovedati, da tudi nisem oni gospod, ki je prinesel priporočilno pismo gospodični Rogers, tudi da nisem oni, ki je kupil zastrupljene bonbone. Ne morem prej mirovati, preden se ne dokaže moja popolna nedolžnost.«

»Tudi mi želimo to iz srca,« je rekel nadzornik. Medtem je Byrd naglo zapustil sobo. »Nekoliko časa bo minilo, da pokličem vse te ljudi, izvolite med tem sedeti.«

(Se bo nadaljevalo.)

Žalna svečanost in zaprisega mariborskih nogometašev

PRVA NOGOMETNA PRIREDITEV ZA FOND VITEŽKEGA KRALJA ALEXANDRA I. ZEDINITELJA. DOMAČI DERBY MED ISSK MARIBOROM IN SK ŽELEZNIČARJEM SE JE KONČAL S PIČLO ZMAGO SK ŽELEZNIČARJA.

Zopetno otvoritev sportnega življenja so včeraj s svečanimi komemoracijami in slovesno zaobljubo, da bodo zvesto čuvali kraljevsko oporoko, prvi izvedli nogometaši, ki so imeli v blagopokojnem kralju Aleksandru I. svojega vrhovnega pokrovitelja in velikega prijatelja.

Po nalogu Jugoslovenske nogometne zveze so se tudi mariborski nogometaši včeraj popoldne oddolžili spomnu našega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Ob pol 15. uri so se zbrali na igrišču ISSK Maribora v Ljudskem vrtu nogometaši vseh mariborskih sportnih klubov, žalni svečanosti pa je prisostvovalo tudi večje število sportnega občinstva. Nogometaši so se zbrali pred tribuno ločeno po klubih. ISSK Maribor in SK Železničar sta postavila svoja prva moštva v dresih. Zbrane sportnike in občinstvo je nagovoril podpredsednik mariborskega okrožnega odbora NLP gosp. ravnatelj Ošlak, ki se je v nadvse patriotičnih besedah spominjal najvišjega zaščitnika sportnikov, blagopokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. V svojem govoru je apeliral na sportnike, naj bodo oni prvi med prvimi, ki bodo povsod in vedno izpolnjevali oporoko velikega pokojnika »Čuvajte Jugoslavijo«. Sportniki in občinstvo so nato vzkliknili v spomin blagopokojnega kralja trikrat »Slava«.

Zatem je g. Ošlak čital zaprisego nogometašev, ki so jo za njim ponavljali vsi nogometaši: »Mi sportniki Jugoslavije se obvezujemo s svojo častno besedo, da bomo vedno čuvali oporoko našega blagopokojnega kralja in pokrovitelja in da bomo imeli vedno pred očmi interese domovine in narodnega edinstva. Do skrajnih svojih sil bomo čuvali Jugoslavijo ter bomo zvesti Njegovemu Veličanstvu kralju Petru II.« Bil je nadvse ginljiv prizor, ko so naši sportniki s krepkim glasom ponavljali besedilo obljube.

Po zaprisegi sta nastopila k prijateljski nogometni tekmi

SK Železničar:ISSK Maribor 4:3 (0:2).

Izkupiček tekme je bil namenjen »Fondu viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja«, ki se snuje pri JNS v Beogradu. Oba kluba sta postavila svoji najboljši razpoložljivi enajstorici ter se tudi s tem oddolžila namenu prireditve. Postavi sta bili:

SK Železničar: Švajghofer, Frangeš II., Antoličič, Jenko, Frangeš I., Škof, Ronjak, Habicht, Pavlin, Eferl, Lešnik, ISSK Maribor: Pišof, Najzar, Kurent, Cokla, Gomolj I. in II., Priveršek, Kirbiš, Dušan, Miloš, Drago.

Rezultat prilično ustreza poteku igre, bil bi pa lahko tudi obraten. V prvem polčasu je bil Maribor v očitni premoči. Njegov napad je uspešno prihajal pred

Železničarjeva vrata, neodločnost igralcev, pa tudi precejšnja smola sta preprečili, da ni našlo več žog pot v mrežo. Tudi obramba je bila v tem delu igre na mestu, prav tako uspešno se je tudi uveljavila krilska vrsta. Preveliko borbenost v prvem polčasu je moral Maribor plačati proti koncu tekme, ko so igralcem pričele pojemati moči, tako da je v tem delu igre nasprotnik dosegel zmago.

Pri Železničarjih je bilo obratno. V prvem polčasu jih kar ni bilo za spoznati, ko pa je nasprotnik omagal, so vzeli vajeti v svoje roke in tekmo tudi več ali manj zasluženo, odločili zase. Najboljše moči je imel Železničar v krilski vrsti, ki je neumorno delala v obeh smereh. — Obramba ni bila tako sigurna kot običajno in tudi napad ni pokazal one vrline, ki smo je od njega vajeni.

Tekma je bila v devetih minutih prvega polčasa prekinjena in so sportniki z enominutnim molkom počastili spomin blagopokojnega kralja. Tekma sama je potekla dovolj fair in v mejah dovoljenih sredstev. Bila je vseskozi borbeno.

Že kmalu po otvoritvi tekme so se razplamtele stare strasti med prijatelji obeh klubov, kar je seveda dalo tudi temu skoraj nenadnemu prijateljskemu »derbyju« enako sliko, kakor smo jih vajeni na teh tekmah že več let. Sodnik g. Vesnaver je moral uporabiti mere proti občinstvu, da se je tekma lahko odigrala do konca. OOLNP je imel zopet priliko videti, kakšna so naša igrišča ob srečanju popularnih nasprotnikov, tako da si bo moral vsekakor staviti kot prvo nalogo, da bo ukrenil vse potrebno, da se nogometne igre po včerajšnjem vzorcu ne bodo več ponavljale. Razgrajati na tekmah so skoraj vedno isti in če OOLNP ne najde krivcev, jih bomo mi imensko priobčili. Sodnik g. Vesnaver je imel spricho nediscipliniranosti občinstva — moštvi sta bili disciplinirani — precej težak posel. Zato je razumljivo, če vse njegove odločitve niso bile popolnoma točne. V splošnem pa se mora reči, da je svojo delikatno nalogo rešil v splošnem zadovoljivo. Pri tem seveda nečemo opustiti tudi te prilike, da bi sodniški sekciji iz načelnih razlogov svetovali, naj na kakršnikoli način najde rešitev, da ji na tekme ne bo treba pošiljati sodnikov, ki so člani enega izmed nastopajočih klubov.

K lepemu nogometnemu vremenu se je zbralo na prireditvi le okrog 500 gledalcev, večinoma najvnetejših prijateljev nogometa in obeh klubov.

Svečana zaobljuba nogometašev v drugih krajih naše domovine.

Včerajšnje spominske svečanosti na nogometnih igriščih, ki jih je skupno za vse državo odredil JNS, so bile po svojil

resnosti in disciplini dokaz, kako globoko se je dojmila mučeniška smrt našega viteškega kralja Zedinitelja vseh nogometašev-sportnikov. Zato so se v vseh krajih naše domovine kot en mož odzvali vabilu svoje vrhovne inštanace, da pred prehodom na novo delo počaste spomin svojega nepozabnega pokrovitelja in prijatelja, obenem pa obljubijo, da bodo čuvali njegovo sveto oporoko in imeli vselej pred očmi interese domovine in narodnega edinstva. Po vsej državi se je včeraj nad 20.000 nogometašev poklonilo manom blagopokojnega kralja, zaobljubi pa je po vsej državi prisostvovalo nad 100.000 občinstva. Po zaobljubi se je v naši državi odigralo 108 nogometnih tekem, čigar dohodki so namenjeni »Fondu viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja«. V najvažnejših sportnih centrih Jugoslavije so se končale tekme z naslednjimi rezultati:

Ljubljana: Ilirija:Primorje 3:3 (3:1).

Zagreb: Concordia:Hašk 3:1 (2:0).

Beograd: BSK:Jugoslavija 2:2 (1:0).

Sarajevo: Slavija:Sašk 4:1.

Osijek: Slavija: reprezentanca I. razreda

Osijska 1:1.

Subotica: Žak:Bačka 2:1.

Celje: SK Celje:Atletik SK 5:0 (2:0).

Ostale nogometne tekme.

Gradec: Medmestna tekma Gradec:Palermo 3:1 (0:0).

Dunaj: Prvenstvene tekme: FAC:Sportklub 1:0; Rapid:Hakoah 5:1; Wacker:

Austria 2:1; Admira:Vienna 1:0; Favoritner SK:WAC 2:1.

Praga: Prvenstvene tekme: Židenice

(Brno) Viktorija (Plzen) 0:0; Slavija:

DFC 4:2; Sparta:SK Plzen 4:2; Čelje

Karlin:SK Kladno 2:2; ASK Kolin:Bohemians 2:2; Teplitzer SK:SK Prostějov 4:1.

Mali oglasi

Razno

STAMPILJE
T. SOKLIČ
Mbr. Aleksandrova 43

Zastopnike sprejem
Stanovanje

BOLJŠEGA DELAVCA
sprejem na stanovanje in
hrano, Frankopanova ul 15,
dvorišče, levo. 4454

KRASNO STANOVANJE
s tremi velikimi sobami kopalnico in malo sobico oddam s 1 decembrom v novi vili samo dobremu plačniku. Vrtna ulica 23. 4453

STANOVANJE
in lokal takoj oddam. Slovenska ul. 36 4451

Sobo odda

SOBO
z vso oskrbo oddam takoj
dvema gospodičnima. Studenci, Ciril-Methodova ul. 17. 4452

SOBO.
lepo opremljeno, s posebnim vvhodom, električno razsvetljavo, oddam mirnemu gospodu. Ruška c 7/1, Kranjc. 4403

Kupujte svoje potrebščine pri naših inserentih!

Spomnite se CMD

V Vaše najpopolnejše zadovoljstvo po kurite cenen domači rjavi premog v specialni trainogoreči

dvorovni REKORD peči

Idealno izgorevanje brez dima, plina in smradu

Proizvod tvorice peči, štedilnikov in emajla ZEPHIR D. D., SUBOTICA

Zahtevajte brezplačne prospekte!

Samoprodaja: Za Maribor: Trgovina z železno LOTZ;

za Celje: D. RAKUSCH; za Ptuj:

ANTON BREČIČ; za Ljubljana:

JOS. ZALTA & CO., Dunajska c. 9.

Istotam zaloga vzorcev prvovrstnih

„Elite“ in „Eva“ štedilnikov

od iste tova-ne. 4004

S potrtim srcem naznanjamo tužno vest, da je vsemogočni poklical preljubega in nepozabnega gospoda

JANEZA LOBNIKA

po dolgem, hudem trpljenju in previdenega s tolažili sv. vere, v 72. letu njegove starosti, v nedeljo ob pol 23. uri v boljšo bodočnost.

Pogreb dragega pokojnika bo v torek, dne 30. oktobra ob 16. uri iz hiše žalosti, Maribor, Betnavska cesta 73 na pokopališče v Radvanju.

Maribor, dne 29. oktobra 1934.

Zalujoča soproga in sorodniki.